

Vreme: 21.07.2026 14:36

Medij: juznevesti.com

Link: <https://www.juznevesti.com/bbc-news-na-srpskom/nevidljivi-i-uplasceni-zivot-lgbt-ljudi-u-malim->

Autori: @juznevesti

Teme: Evropska komisija

Naslov: Nevidljivi i uplašeni: Život LGBT ljudi u malim sredinama u Srbiji

10775

Pirot je trebalo da bude jedna od prvih stanica Prajd karavana 18. jula 2026, a da zatim obiđe još pet gradova - Vranje, Zaječar, Kraljevo, Šabac i Loznicu, međutim šetnja je otkazana.

Strah, stid i nelagoda. Ovim rečima Petar* iz Vrnjačke Banje opisuje sopstveno odrastanje. "Kad ste gej u malom mestu, to vam je kao da imate etiketu na čelu", kaže on za BBC na srpskom. Petar danas ima 24 godine, ali se i dalje seća kako je bilo živeti "kao pod lupom". "U sredini u kojoj svi sve poznaju, glasine se brzo šire, a privatnost ne postoji. "Nisam imao utisak da mogu slobodno da budem ono što jesam", priča. On nije usamljen slučaj. "U malim sredinama su mesta za zapošljavanje, izlaske i druženja malobrojna i LGBT+ ljudi nemaju mnogo izbora. "U takvoj atmosferi, većina njih bira da krije seksualnu orijentaciju ili rodni identitet kako ne bi bili meta homofobičnog nasilja", objašnjava Bojan Lazić iz organizacije Da se zna za BBC na srpskom. Da se tenzije prema LGBT+ zajednici i dalje osećaju u manjim sredinama pokazali su i nedavni događaji u Pirotu. Taj grad je trebalo da bude jedna od prvih stanica Prajd karavana 18. jula 2026. godine, tokom kojeg je planirano da prođu još pet gradova - Vranje, Zaječar, Kraljevo, Šabac i Loznicu. Cilj Prajd karavana je da aktivisti i organizatori Parade ponosa širom države promovišu prava LGBT+ ljudi i najave održavanje Prajda. Za razliku od same Prajd šetnje, koja je marš kroz jedan grad, Prajd karavan je putujuća kampanja u više mesta, a prvi put je bez mnogo najava pokušana 2019. Međutim, ni sedam godina kasnije, situacija se nije mnogo promenila. Pre održavanja karavana u Pirotu organizovani su protesti protiv najavljenog Prajda, dok su organizatori prijavili pretnje upućene aktivistima putem društvenih mreža. "Iako smo prijavili skup u Pirotu u skladu za zakonom, naše javno okupljanje je zabranjeno, a neprijavljen, nezakonit skup huligana i navijača koji su vikali homofobične parole i napadali i povredili novinare i novinarku, štitila je policija i sve to nemo posmatrala", kaže Lazić. Iz Ministarstva unutrašnjih poslova do objavljivanja teksta nisu odgovorili na pitanja BBC novinarke u vezi sa incidentima u Pirotu. Pripadnici Ministarstva unutrašnjih poslova u Pirotu uhapsili su A. M. (2000) i P. M. (2002) zbog sumnje da su izvršili krivično delo ugrožavanje sigurnosti, objavljeno je iz MUP-a. Sumnja se da su 18. jula oko 18.30 časova, na Trgu pirotskih ratnika u Pirotu, pred početak održavanja Prajd karavana, paradajzom pogodili novinarku i kamermana televizije N1, dodali su. LGBT+ ljudi u Srbiji, iako je zemlja zvanični kandidat za članstvo u Evropskoj uniji, i dalje su izloženi visokom nivou diskriminacije, govoru mržnje i nasilju, a najugroženije su transrodne osobe, piše u Izveštaju Evropske komisije o Srbiji za 2025. godinu. Takođe, nije ostvaren napredak u donošenju Zakona o istopolnim partnerstvima niti u pravnom regulisanju rodnog identiteta, piše u Redovnom godišnjem izveštaju poverenika za zaštitu ravnopravnosti za 2025. godinu. Filip Vulović je 2019. za BBC na srpskom pričao kako je bilo odrastati kao LGBT u Kragujevcu, kada je, takođe, bio otkazan karavan u pojedinim gradovima Srbije. "U tom trenutku još se nisam autovao porodici. "Sećam se da sam tada govorio kako želim da to uradim postepeno, tako što ću najpre približiti temu LGBT zajednice mojim najbližima", govori sedam godina kasnije za BBC na srpskom. Od tada se mnogo toga promenilo. Završio je fakultet, bavio se aktivizmom i dobio stipendiju u Londonu, gde trenutno živi. "Svestan sam da sam imao i sreću i privilegiju da imam porodicu koja me prihvata i poštuje. "Nažalost, to u Srbiji i dalje nije pravilo, poznajem mnogo ljudi koje njihove porodice nisu prihvatile i zbog toga su ostali bez najvažnije podrške", kaže. Kada je odlazio iz Kragujevca, to je bilo pre svega zbog profesionalnih prilika, ali i zato

Vreme: 21.07.2026 14:36

Medij: juznevesti.com

Link: <https://www.juznevesti.com/bbc-news-na-srpskom/nevidljivi-i-uplasceni-zivot-lgbt-ljudi-u-malim->

Autori: @juznevesti

Teme: Evropska komisija

Naslov: Nevidljivi i uplašeni: Život LGBT ljudi u malim sredinama u Srbiji

što je osećao da mu je "potrebna sredina u kojoj će moći slobodnije da živi". "Moje iskustvo iz malih sredina, posebno sa juga Srbije, govorilo mi je da ljudi često ne mrze zato što su zli, već zato što jednostavno ne poznaju nikoga ko je LGBT i nemaju dovoljno informacija. "Upravo zato sam smatrao da su razgovor i edukacija važni", kaže on. Petar se sa homofobijom nije susretao samo kroz otvorene uvrede, već i u svakodnevnim situacijama. "Nije to uvek neko direktno nasilje, nekad je dovoljno da čuješ komentare u školi, na ulici ili u kafiću da bi znao da nisi poželjan", kaže on. Seća se da je još u srednjoj školi počeo da menja način na koji govori i ponaša se u javnosti. "Pazio sam kako hodam i pričam, da ne bih nekome delovao 'previše gej'", priseća se. Najviše ga je, kaže, pogodilo to što nije imao kome da se obrati. "U malom mestu nema mnogo ljudi kojima možeš da kažeš šta osećaš, plašio sam se da će se svaka poverena reč raširiti." Slično se oseća i Anja*, LGBT+ žena iz Stare Pazove. "Najveće utočište mi je internet zajednica i ljudi koje pronađem tamo. "Ovako sam prilično izlovana", dodaje. Istraživanje organizacije The Rainbow Project pokazalo je da LGBT+ ljudi, koje žive u ruralnim sredinama u svetu, ređe koriste usluge LGBT+ organizacija, češće se bore sa depresijom i imaju više problema u školskom okruženju od onih u gradovima. Izolovanost i manja dostupnost podrške mogu značajno da utiču na mentalno zdravlje i kvalitet života LGBT+ ljudi u manjim sredinama, dodaju. LGBT+ mladi iz manjih sredina često grade mreže podrške onlajn kada ne mogu da ih pronađu lokalno, pokazuje istraživanje organizacije Hopelab. Petar sumnja da pojedinačne i povremene aktivističke akcije mogu značajno da promene svakodnevni život LGBT+ ljudi u sredinama poput one u kojoj je odrastao. "Ljudi dođu, prođe dan ili vikend, a oni koji tu žive ostanu sa istim komšijama, istim pričama i istim strahovima", kaže. Najviše mu je značilo kada je upoznao druge ljude iz zajednice i kada je imao koga da pozove. "Nekome u Beogradu je možda normalno da ode u LGBT centar ili na događaj. U malom mestu to nije tako", objašnjava. Oblici aktivizma u malim mestima zavise od više okolnosti - mesta, vremena, političke situacije, ciljeva, kaže Lazić. "Pojedine organizacije biraju da rade diskretno, okupljajući kvir zajednicu i organizujući druženja, zabave i slično. "Druge, poput nas iz Da se zna više smo opredeljeni za zagovaranje, pružanje konkretne podrške, organizovanje protesta, uličnih akcija, edukaciju", kaže. Svaki od tih vidova aktivizma daje rezultate i treba ga podržati, jer upravo zahvaljujući tome položaj zajednice je nešto povoljniji nego pre, na primer, 30 godina, dodaje. U većim gradovima, poput Novog Sada i Niša, postoje organizacije koje direktno rade sa LGBT+ zajednicom. Zato je tu lakše organizovati Prajd karavan, kaže Lazić. "U drugim gradovima ne postoji nijedna LGBT+ organizacija, ali postoje ljudi s kojima smo u kontaktu i kojima pomažemo da nešto organizuju u njihovom gradu. "Ideja je da na svakom karavanu imamo što više LGBT+ ljudi iz mesta gde se održava karavan, iako smo svesni koliko je teško izaći javno kao kvir osoba na kvir protest", dodaje. Čest model aktivizma u Americi, Engleskoj i Kanadi je takozvani Rural Pride, odnosno organizovanje manjih lokalnih događaja sa meštanima. Za razliku od velikih parada koje okupljaju desetine hiljada ljudi, Rural Pride događaji su obično manjeg obima, održavaju se u parkovima, bibliotekama, ili kulturnim centrima i često organizuju piknike, radionice, razgovore, projekcije filmova i porodične aktivnosti. Prajd u Glosterširu, manjem mestu u Engleskoj koji je pokrenut 2006, počeo je 2019. da se širi i na manje gradove i sela, pošto su se organizatorima javljali ljudi zainteresovani za događaj. Život van velikih gradova može da stvori osećaj izolovanosti među LGBT+ osobama, rekao je Ričard Stivens, predsednik ove organizacije, ranije za BBC. "Kada živite van grada, možete imati osećaj da ste jedan od retkih pripadnika LGBT+ u toj sredini, jer se plašite da razgovarate sa drugima i otkrijete ko ste, iz straha da će se to proširiti po mestu", rekao je Stivens. LGBT+ ljudi u manjim mestima često razvijaju drugačije oblike vidljivosti i zajedništva od onih karakterističnih za metropole, piše Mari L. Grej, jedna od najpoznatijih autorki u ovoj oblasti u knjizi Na selu: Mladi, mediji i vidljivost kvir populacije u ruralnoj Americi. Uprkos otkazivanju u Pirotu, organizatori ne odustaju od karavana po Srbiji. "Planiramo nastavak Prajd karavana u avgustu posetama Šapcu, Loznici, Kraljevu i Zaječaru, sve u sklopu kampanje za 5. septembar i veliki Beograd Prajd. "Nismo još odredili datume ostalih karavana, jer nas je situacija u Pirotu poremetila i unela je dodatni strah među LGBT+ ljude, ali čim donesemo odluku, obavestićemo ljude", kaže Lazić. Prvi veliki Prajd karavan u Srbiji održan je 2019, uoči Beograd Prajda, pod sloganom "Ne odričem se". Prošao je kroz Kragujevac, Kraljevo, Niš, Novi Sad, Suboticu, Vranje i Zrenjanin, ali ne i kroz Valjevo i Novi Pazar. U Valjevu se od šetnje tada odustalo, pošto su ih građani gađali limenkama, a u Novi Pazar nisu ni otišli zbog pretnji koje su dobili dan pre planirane šetnje. Usledilo je nekoliko godina pauze, da bi tokom karavana 2025. ponovo bilo protesta i pretnji. U Kruševcu je događaj otkazan iz bezbednosnih razloga, a u Čačku i Užicu je bilo incidenata. U Leskovcu je te godine skup održan uz prisustvo policije, dok su pojedini vernici učesnike kadili tamjanom i vređali ih. "Uslovi za održavanje karavana su uvek teški, jer se radi o malim gradovima i vrlo homofobičnom okruženju. "Upravo zbog toga smo i pokrenuli karavan, kako bismo ohrabрили LGBT+ osobe iz manjih mesta", kaže Lazić. Prvi Prajd u Srbiji 2001. godine praktično je razbijen čim je počeo, a desetine učesnika su povređene. Više godina zaredom Prajd je zabranjivan ili otkazivan zbog

Vreme: 21.07.2026 14:36

Medij: juznevesti.com

Link: <https://www.juznevesti.com/bbc-news-na-srpskom/nevidljivi-i-uplasceni-zivot-lgbt-ljudi-u-malim->

Autori: @juznevesti

Teme: Evropska komisija

Naslov: Nevidljivi i uplašeni: Život LGBT ljudi u malim sredinama u Srbiji

bezbednosnih procena i pretnji nasiljem. Tokom organizacija EuroPrajda 2022. godine MUP je zabranio prvobitno planiranu šetnju zbog bezbednosnih rizika, posle čega su usledili protesti, pravni sporovi i kontraskupovi. Manifestacija je na kraju održana uz izmenjenu rutu i mnogo policije. Napadi na LGBT+ ljude događaju se i van Prajda. Organizacija Da se zna! u izveštaju za 2024. evidentirala je 105 homofobnih i transfobnih incidenata, među kojima su pretnje smrću, fizički napadi i diskriminacija. Tokom 2025. dogodila se serija napada na LGBT+ lokale u Beogradu. U maju 2026. prijavljeno je i prebijanje trans devojke i njenog partnera u Beogradu, a u julu iste godine poznata beogradska dreg kraljica Aleksis Plastik napadnuta je u gradskom prevozu. *Imena sagovornika su promenjena na njihov zahtev BBC na srpskom je od sada i na Jutjubu, pratite nas OVDE. Pratite nas na Fejsbuku, Tviteru, Instagramu i Vajberu. Ako imate predlog teme za nas, javite se na

